

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुलचोक ललितपुर
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना
लेखा सदस्य श्री वासुदेव खनाल
फैसला
२०७९।०८० सालको निर्णय नं.४४४
पुनरावेदन नं. ०७७-RB-००५६
मुद्दा:- आयकर (२०६७/६८)।

सोनापुर सुनसरी स्थित अरिहन्त मल्टी फाईवर्स लिमिटेड (स्थायी लेखा नं. ३०००१६९,६५) को तर्फबाट अधिकार प्राप्त ऐ.का ग्रुप भाईस प्रेसिडेन्ट अमित कुमार जैन..... १ } पुनरावेदक

विरुद्ध

श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर..... १ }
श्री आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाण्डौ..... १ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी:- प्रमुख कर प्रशासक शंकर प्रसाद खरेल

शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:-२०७२/०४/२०

प्रशासकिय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व विभाग

निर्णय गर्ने पदाधिकारी:- महानिर्देशक श्री विनोद बहादुर कुँवर

निर्णय मिति:- २०७६/११/२८

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान बरिष्ठ अधिवक्ता श्री चण्डेश्वर श्रेष्ठ, विद्वान अधिवक्ता श्री नितेश श्रेष्ठ

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर

अवलम्बित नजीर: पुनरावेदन नं.०६४-CR-०५२९ मुद्दा-आयकर, आ.व.२०५८/०५९, फैसला मिति २०६८/५/६

प्रस्तुत मुद्दामा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरको मिति २०७२।०४।२० को संशोधित कर निर्धारणको निर्णय र सोही निर्णयलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६।११।२८ मा भएको निर्णय समेत उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम पर्न आएको पुनरावेदन यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको हुँदा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यस प्रकार रहेको छ:-

तथ्य खण्ड

१. ठूला करदाता कार्यालयको कार्य क्षेत्र अन्तर्गतका करदाता श्री अरिहन्त मल्टी फाइवर्स लिमिटेडले आ.व.२०६७/०६८ को कारोबारको सम्बन्धमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार रु.६,५६,१५,७२५।०० करयोग्य नोक्सानी कायम गरी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरमा मिति २०६८/०९/२२ मा आय विवरण पेश गरेको।
२. आ.व. २०६७/०६८ को लागि ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट पेश हुन आएको आय विवरण साथ संलग्न कागजात तथा फाँटवारी तथा प्रमाणहरूको अध्ययन, छानविन गरी सो समेतको आधारमा पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतलाई मुख्य आधार बनाई परीक्षण गर्दा प्रस्तुत करदाताको यस आ.व.२०६७।०६८ को सम्बन्धमा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कट्टी गर्न नपाईने खर्च दावी भएको देखिएको र अग्रिम कर कट्टी गरी ढिला दाखिला गरेकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको लागि करयोग्य आय रु.३,४३,७२७।८७ कायम गर्नु पर्ने भएकोले सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५ (पन्ध्र) भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९०(८) र १०१(६) बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२/०४/०१ मा करदाताको नाममा जारी भएको सूचना।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२/०४/०१ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७२/०४/०६ मा बुझी लिई सोको लिखित जवाफ मिति २०७२/०४/१९ मा

पेश गरेको ।

४. प्रस्तुत करदाताको संशोधित करयोग्य आयमा परिवर्तन हुने नदेखिएको हुँदा आ.व. २०६७/०६८ को लागि देहाय अनुसार संशोधित करयोग्य आय रु.३,४३,७२७।८७ कायम गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम कर अधिकृतले संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२/०४/२० मा खडा भएको निर्णय पर्चा ।
५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७२/०४/२० मा जारी गरेको आ.व. २०६७/०६८ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी अरिहन्त मल्टी फाइवर्स लिमिटेडले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७२/०६/२० मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
६. करदाता अरिहन्त मल्टी फाइवर्स लिमिटेडले आ.व २०६७।०६८ सम्मको निवेदकले जुट खरिद खर्चमा समावेश गरी भन्सार खर्च रु.८,८२,०२०/- कट्टी गरेको रहेछ । ठूला करदाता कार्यालयबाट संशोधित कर निर्धारण हुँदा भन्सार खर्च विल वेगरको खर्च कट्टी गरेको कारण आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम खर्च कट्टी अमान्य गरेको हुँदा जुट खरिद गर्दा भन्सारमा लागेको खर्च भनी जिकिर लिएता पनि विना प्रमाण खर्च कट्टी दावी गर्न मिल्ने देखिदैन । तसर्थ खर्चलाई पुष्ट्याई गर्ने कुनै ठोस प्रमाणहरू पेश नगरेको अवस्थामा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ बमोजिम भन्सार खर्च कट्टी गर्न नमिल्ने, कानून बमोजिम विशेष उद्योगले पाउने हास कट्टीको दरमा थप एक तिहाईको दरले हुने रकम समेत अनिवार्य रूपमा हास खर्च कट्टी गरी सोही अनुसार आगामी वर्षको लागि हास आधार कायम गर्नु पर्नेमा सो नगरेकोले आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची २ को दफा ३ को उपदफा (२) मा व्यवस्था भए बमोजिम कम्पनीले हास खर्च कट्टी लिएको मानी कायम गरिएको हास आधार अनुसार आयकर ऐन, २०५८ को दफा १६ को उपदफा (१) र (२) को अधिनमा रही मर्मत तथा सुधार खर्च गणना गर्दा सम्पति समूह (ग) मा रु.६६,८५५.६९ र समूह (घ) मा रु.५२,२६४.६३ गरी कुल रु.१,१९,१२०.३२ बढी कट्टी गरेको मर्मत तथा सुधार खर्च कट्टी नहुँने, निवेदकले एकातर्फ तरलताको अभाव देखाई बैंकबाट कर्जा लिई ब्याज खर्च कट्टी गरेको अर्कोतर्फ आफुसँग भएको रकम अन्य कम्पनीलाई ब्याज नलिई लामो समय सापटी दिएको हुँदा समानुपातिक हिसावले हुन आउने हदसम्मको बैंक कर्जामा निवेदकले कट्टी गरेको ब्याज खर्च अमान्य हुने, आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ अनुसार अनिवार्य रूपमा हास खर्च कट्टी गरी सोही अनुसार आगामी वर्षको लागि हास आधार कायम गर्नु पर्नेमा सो नगरेकोले आयकर ऐन २०५८ को अनुसूची २ को दफा ३ को उपदफा (२) मा व्यवस्था भए बमोजिम कम्पनीले हास खर्च कट्टी लिएको मानी सोही अनुरूप आय वर्षका लागि हास आधार कायम गर्ने भनी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको कर निर्धारण मिलेकै देखिँदा निवेदकको जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भनी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६।११।२८ मा भएको निर्णय ।

७. अरिहन्त मल्टी फाईबर्स लिमिटेडले आ.व.२०६७।६८ मा खर्च अन्तर्गत देखाएको रु.८,८२,०२०/- रकम जुट खरिद गर्दा भन्सारमा लागेको प्रत्यक्ष खर्च भएको हो। सो खर्चलाई मान्य गरी आयतर्फ समावेश गर्न नहुँने, करदाता उद्योगले मर्मत तथा सुधार खर्च सम्बन्धमा मर्मत सम्भार खर्च रु.१,१९,१२०।३२ आफ्नो हास तालिका अनुसार कट्टी गरिएको हो। प्रत्यर्थी कार्यालयबाट आ.व.२०६४।६५,२०६५।६६, २०६६।६७ कट्टी तालिकामा ऐच्छिक एक तिहाई हास खर्चलाई अनिवार्य भनी हास कट्टी गरिएको र मर्मत सम्भार खर्च बढी दावी भएको भनी रु.१,१९,१२०।३२ लाई आयतर्फ समावेश गर्न नहुने, रघुपति जुट मिल्स लि. नोक्सानीमा गई **Cash Flow** मा अण्ठयारो परेको हुँदा सोबाट बचाउन र करदाताको ६५ प्रतिशत शेयर सुरक्षित गर्न करदाता उद्योगले आफ्नो सम्पत्ति शेयर बृद्धि गरी लगानी गरेको हो। यसरी दिएको रकममा औषत वार्षिक ब्याज दर १०.४५ प्रतिशतले जोड गरी आयमा समावेश गर्न नहुने, आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची-२ को दफा ३(२) मा उल्लेख गरेको हास कट्टीको दरमा एक तिहाईले थप हास खर्च कट्टी गर्न पाउने व्यवस्था बाध्यात्मक नभई कानून बमोजिम सुविधा पाउने नै हुँदा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ अनुसार गरेको हास कट्टीलाई नै मान्यता प्रदान गर्नु पर्ने सो नगरी हास कट्टीलाई अमान्य गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय र सोही निर्णयलाई सदर गर्ने गरी विभागबाट भएको निर्णय समेत बदर गरी न्याय पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकिर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७७/०४/२८ मा यस न्यायाधिकरणमा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र।
८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकील कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भनी यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७८/०१/३ मा भएको आदेश।
९. प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाताको तर्फबाट उपस्थित विद्वान बरिष्ठ अधिवक्ताले लिखित बहसनोट पेश गर्ने समय पाउँ भनी माग गर्नु भएकोले पुनरावेदक करदाता तथा प्रत्यर्थी दुवै पक्षबाट एक महिना भित्र लिखित बहसनोट पेश गर्न लगाइ नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७९/१२/२० मा भएको आदेश।
१०. यस न्यायाधिकरण बाट भएको मिति २०७९/१२/२० को आदेशानुसार पुनरावेदकतर्फका विद्वान बरिष्ठ अधिवक्ता श्री चण्डेश्वर श्रेष्ठ र विद्वान अधिवक्ता श्री नितेश श्रेष्ठले मिति २०८०/२/८ मा र प्रत्यर्थीतर्फका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले मिति २०८०/२/३ मा पेश गर्नु भएको लिखित बहसनोट।

ठहर खण्ड

११. नियम बमोजिम पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता अरिहन्त मल्टी फाईबर्स लिमिटेडको तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान बरिष्ठ अधिवक्ता श्री चण्डेश्वर श्रेष्ठ र विद्वान अधिवक्ता श्री नितेश श्रेष्ठले ठूला करदाता कार्यालय हरिहरभवन, ललितपुरबाट पुनरावेदक अरिहन्त मल्टी फाईबर्स लिमिटेडको आ.व.२०६७।०६८ को हकमा गरेको संशोधित कर निर्धारणको आदेश

- तथा सोही आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णयमा लिईएका आधार तथा कारणहरू बस्तुनिष्ठ नभएको र आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३, दफा १५, दफा १९ र अनुसूची-२ बमोजिमको कानुनी प्रावधान बर्खिलाप हुने गरी भएको निर्णय बदर गरी पाउँ भनी प्रस्तुत गर्नु भएको बहस समेत सुनियो।
१२. प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगीता थोकरले पुनरावेदकले आफुले लिएका दावीहरूलाई ठोस तथा बस्तुनिष्ठ प्रमाणको माध्यमबाट पुष्टि गर्न सकेको अवस्था नहुँदा प्रत्यर्थी कार्यालयहरूबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत रहेकोले सो निर्णयलाई सदर गरी पाउँ भनी प्रस्तुत गर्नु भएको बहस समेत सुनियो।
१३. पुनरावेदक करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरू तथा लिखित बहसनोट र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, यसमा ठूला करदाता कार्यालयबाट करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश तथा प्रशासकिय पुनरावलोकनको क्रममा आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन ? करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुन गर्न सक्ने हो वा होइन? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखियो।
१४. निर्णय तर्फ विचार गर्दा, करदाताको पहिलो पुनरावेदन जिकिर जुट खरिद गर्दा भन्सारमा लागेको प्रत्यक्ष खर्च कट्टी नहुने सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। प्रस्तुत विषयमा करदाताले आफ्नो जिकिरमा आ.व.२०६७।०६८ मा खर्च अन्तर्गत देखाएको रु.८,८२,०२०।०० रकम जुट खरिद गर्दा भन्सारमा लागेको प्रत्यक्ष खर्च भएको हो भनी दावी गरेको देखिन्छ। करदाताले भन्सारमा लागेको प्रत्यक्ष खर्च भनी के कुन खर्च लाई भन्न खोजेको हो भन्ने कुरा स्पष्ट सँग उल्लेख गरेको छैन। भन्सार ऐन, २०६४ बमोजिम बुझाएको महसुल, शुल्क वा जरिवाना भएमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा २१(१)(ख) बमोजिम खर्च कट्टी गर्न मिल्ने पनि देखिदैन। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ को खण्ड (ग) मा व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यमा भएका खर्च मात्र कट्टी हुने देखिन्छ। उल्लेखित व्यवस्था बमोजिम खर्च कट्टी दावी गर्नका निम्ति करदाताले खर्च दावी पुष्टि गर्नका लागि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८१(१)(ग) बमोजिम खर्च कट्टीलाई पुष्ट्याई गर्ने आधार प्रमाण पेश गर्नुपर्ने हुन्छ। करदाताले आफ्नो जिकिरमा खर्च प्रमाणित गर्ने विजकहरू पेश गरेको भन्ने उल्लेख गरेको भएतापनि सो खर्चलाई पुष्टि गर्ने ठोस प्रमाण तथा कागजातहरू पेश भएको मिसिलबाट नदेखिएको अवस्थामा रु.८,८२,०२०।- लाई खर्च कट्टी अमान्य गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश मिलेकै देखिन आयो।
१५. करदाताको दोस्रो पुनरावेदन जिकिर मर्मत तथा सुधार खर्च कट्टी नहुने सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले ठूला करदाता कार्यालयबाट संशोधित कर निर्धारण आदेशको क्रममा सम्पत्ति समूह (ग) मा रु.६६,८५५।६९ र समूह (घ) मा रु.५२,२६४।६३ गरी कूल रु.१,१९,१२०।३२ बढी मर्मत संभार खर्च दावी लाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १६ बमोजिम खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भनी लिएको आधार कानूनसम्मत नरहेको हुँदा बदर गरी पाउँ भनी पुनरावेदन जिकिर लिएको देखिन्छ।

आयकर ऐन, २०५८ को दफा १६ को उपदफा (१) बमोजिम कुनै व्यक्तिले कुनै आय बर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीको आय गणना गर्दा सो व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन गर्न सो बर्षमा स्वामित्व भएको र प्रयोग गरिएको हासयोग्य सम्पत्तिको मर्मत वा सुधार गर्दा भएको सबै खर्चहरू कट्टी गर्न पाउने व्यवस्था गरी सोही दफाको उपदफा (२) ले उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सो उपदफा बमोजिम गर्न पाउने खर्च कट्टी गर्दा सो आय बर्षको अन्त्यमा रहेको सम्पत्तिको समूहको हास आधार रकमको ७ प्रतिशत भन्दा बढी हुने छैन भनी उल्लेख गरेको देखिन्छ। करदाताले आ.ब.२०६६/६७ मा कायम भएको हास आधार भन्दा समूह (ग) अन्तर्गत समूहीकृत सम्पत्तिमा रु.६६,८५५।६९ र समूह (घ) मा समूहीकृत सम्पत्तिमा रु.५२,२६४।६३ बढी मर्मत सुधार खर्च दावी गरेको देखियो। त्यसरी बढी मर्मत सुधार खर्च दावी गर्नुको कानुन सम्मत आधार पेश गरेको देखिएन। तसर्थ प्रस्तुत विवादका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालयबाट मर्मत तथा सुधार खर्च गणना गर्दा सम्पत्ति समूह (ग) मा रु.६६,८५५।६९ र समूह (घ) मा रु.५२,२६४।६३ गरी कूल रु.१,१९,१२०।३२ बढी मर्मत संभार खर्च दावी लाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा १६ बमोजिम खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भनी गरेको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजश्व विभाग बाट भएको निर्णय समेत मिलेकै देखिन्छ।

१६. करदाताको तेस्रो पुनरावेदन जिकिर ब्याज खर्च सँग सम्बन्धित नरहेको भनी रु.४१,८०,०००/- खर्च कट्टी नपाउने भन्ने ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेशको सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। रघुपति जुट मिल्स लिमिटेडको ६५ प्रतिशत शेयरधनी करदाता अरिहन्त मल्टी फाईबर्स लि. नै रहेको हुँदा डुबन लागेको उद्योगलाई बचाउन तथा आफ्नो शेयर सुरक्षित गर्न सो ऋण रकम दिएको हो जुन रकम यस उद्योगको आ.व. २०६६।०६७ को शेयर बृद्धि गरी आ.ब.२०६६/०६७ मा नै लगानी गरेको cash flow बाट देखाएको हुँदा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४(१) अनुसार खर्च कट्टी पाउनु पर्ने भन्ने करदाताको मुख्य जिकिर रहेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४(१) मा कुनै रकम ऋण लिए वापत सो ऋण दायित्व सिर्जना भएकोमा सो रकम सोही बर्ष प्रयोग गरिएको वा सो बर्षमा प्रयोग गरिएका कुनै सम्पत्ति खरिद गर्न प्रयोग गरिएको भए सबै व्याज रकम खर्च कट्टी पाउने व्यवस्था रहेको देखिन्छ। करदाताले व्यवसाय संचालनको लागि रकम नपुग भएको भनी यस आ.ब. २०६७/६८ मा विभिन्न बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण लिई सो ऋणमा तिरेको ब्याज खर्च कट्टी लिएको देखिन्छ। यसरी ऋण स्रोतमा आधारित यो उद्योगले ऋणको रकम पूर्णतः व्यवसायको आय आर्जन गर्ने कार्यमा लगानी गर्नुपर्नेमा रु.४,००,००,०००/- (चार करोड रुपैयाँ) रघुपति जुट मिललाई सापटी दिएको देखियो। उक्त रकम वापत ब्याज असुल गरी मुनाफामा समावेश गरेको पनि देखिदैन। त्यस्तो सापटी वापत दिएको रकम वापतको ब्याजको हकमा उक्त दफा १४(१) को कानुनी व्यवस्था आकर्षित भई कट्टी दिन मिल्ने देखिदैन। यिनै करदाता पुनरावेदक समेत प्रत्यर्थी रहेको मुद्दामा श्री सर्वोच्च अदालतबाट “आफ्नो व्यवसाय संचालन गर्न आफु सँग नगद रकम अपुग भएको भन्ने आधारमा ऋण लिने, त्यस्तो ऋणको ब्याज खर्च कट्टा

गर्ने तर यसरी ऋण लिने करदाता व्यक्तिले अन्य व्यक्ति लाई दिएको सापटी वा ऋणको रकममा लाग्न सक्ने ब्याज आयमा समावेश गर्ने वा निव्याजी सापटीको रकमलाई जम्मा ऋण रकम बाट नघटाउने हो भने यसबाट उक्त ऐनको दफा १४ को व्यवस्थाको दुरुपयोग हुनाको साथै कर दायित्व कम गर्ने वा कर दायित्व छल्ने संयन्त्रको रूपमा उक्त दफा १४ को व्यवस्था प्रयोग हुन सक्छ” भनी व्याख्या भएको पाइन्छ। उक्त व्याख्याको रोहमा हेर्दा समेत करदाताले रघुपति जुट मिल लाई दिएको सापटी रकम रु.४,००,००,०००/- (चार करोड रुपैयाँ) को बैंकलाई तिरेको व्याजदर १०.४५ प्रतिशतको हिसाबले हुन आउने ब्याज रु.४९,८०,०००/- बराबर ब्याज कट्टी नहुने र आयमा समावेश गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।

१७. करदाताले लिएको अन्तिम पुनरावेदन जिकिर ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा **हास आधार कायम गरिएको** सम्बन्धमा रहेको देखिन्छ। करदाताले बढी हास खर्च दावी नगरेको, ऐनको अनुसूची २ को दफा ३(२) अनुसार उल्लेखित हासयोग्य सम्पत्तिका लागि लागू हुने हासकट्टीको दरमा एकतिहाईले थप कट्टा पाउने सुविधा तथा अधिकार सम्बन्धित उद्योगलाई दिएको स्वविवेकिय अधिकार हुँदा दावी गरेको हास खर्च कट्टी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ अनुकूल हुँदा ठूला करदाता कार्यालयले यस सम्बन्धमा गरेको निर्णय बदर हुनु पर्दछ भन्ने करदाताको मुख्य पुनरावेदन जिकिर रहेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ को उपदफा (१) मा कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि सो व्यवसाय वा लगानीबाट सो व्यक्तिको आय आर्जन गर्न सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको हासयोग्य सम्पत्तिको हास भए बापत अनुसूची-२ बमोजिम हास खर्च कट्टी गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था गरेको पाइन्छ भने अनुसूची-२ मा हास कट्टीको निर्धारण गर्ने प्रक्रिया स्पष्ट गर्दै अनुसूची २ को दफा ३ को उपदफा (२) मा यस ऐनको दफा १९ को उपदफा (२) मा उल्लेख गरिएका आयोजनाहरूले र ऐनको दफा १९ को उपदफा (२ख),(३च),(३थ) र अनुसूची १ को दफा २ को उपदफा (३) मा उल्लेख गरिएका निकायले यस अनुसूचीको उपदफा (१) मा उल्लेख गरेका वर्ग “क”, “ख”, “ग” र “घ” मा उल्लिखित हासयोग्य सम्पत्तिका लागू हुने हास कट्टीको दरमा एक तिहाईले थप पाउने छन भन्ने व्यवस्था समेत रहेको पाइन्छ। करदाता उद्योग उक्त थप हास कट्टी पाउने प्रकृतिको उद्योग भएको तथ्यमा विवाद देखिँदैन। ऐनको दफा १९ अनुसार अनिवार्य रूपमा हासकट्टी दावी गरी सोही अनुसार आगामी आय वर्षको हास आधार कायम गर्नुपर्नेमा करदाताले सो अनुसार गरेको नपाइएको भनी संशोधित हास आधार कायम गरेको ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय कानुन सम्मत नै रहेको देखियो।

१८. तसर्थ, माथि विवेचित आधार र कारणबाट करदाता अरिहन्त मल्टि फाइवर्स लि.स्थायी लेखा

¹ ठूला करदाता कार्यालय विरुद्ध अरिहन्त मल्टी फाइबर लि. को सर्वोच्च अदालतको मुद्दा नं. 064-CR-0529 आयकर फैसला मिति 20681516

(नं.३०००१६९६५) को आ.ब.२०६७/६८ को संशोधित कर निर्धारण गरी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७२।०४।२० मा भएको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६।११।२८ मा भएको निर्णय समेत मिलेकै देखिदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदक करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपसिल खण्ड

१. फैसलाको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय काठमाण्डौंलाई दिनु ।
२. नक्कल माग गर्ने सरोकारवालाबाट लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनु ।
३. फैसलाको विधुतीय प्रति अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु ।
४. प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरु मिसिल ठूला करदाता कार्यालय पठाई रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु ।

उक्त रायमा मेरो सहमति छ ।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

वासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

इजलास अधिकृत: लक्ष्मी प्रसाद शर्मा

टिपोट गर्ने:- शान्ता खतिवडा(नासु)

इतिसम्बत २०८० साल जेठ २८ गते रोज १ शुभम.....

फैसला प्रमाणिकरण गर्ने:-

फैसला प्रमाणिकरण मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौंको छाप